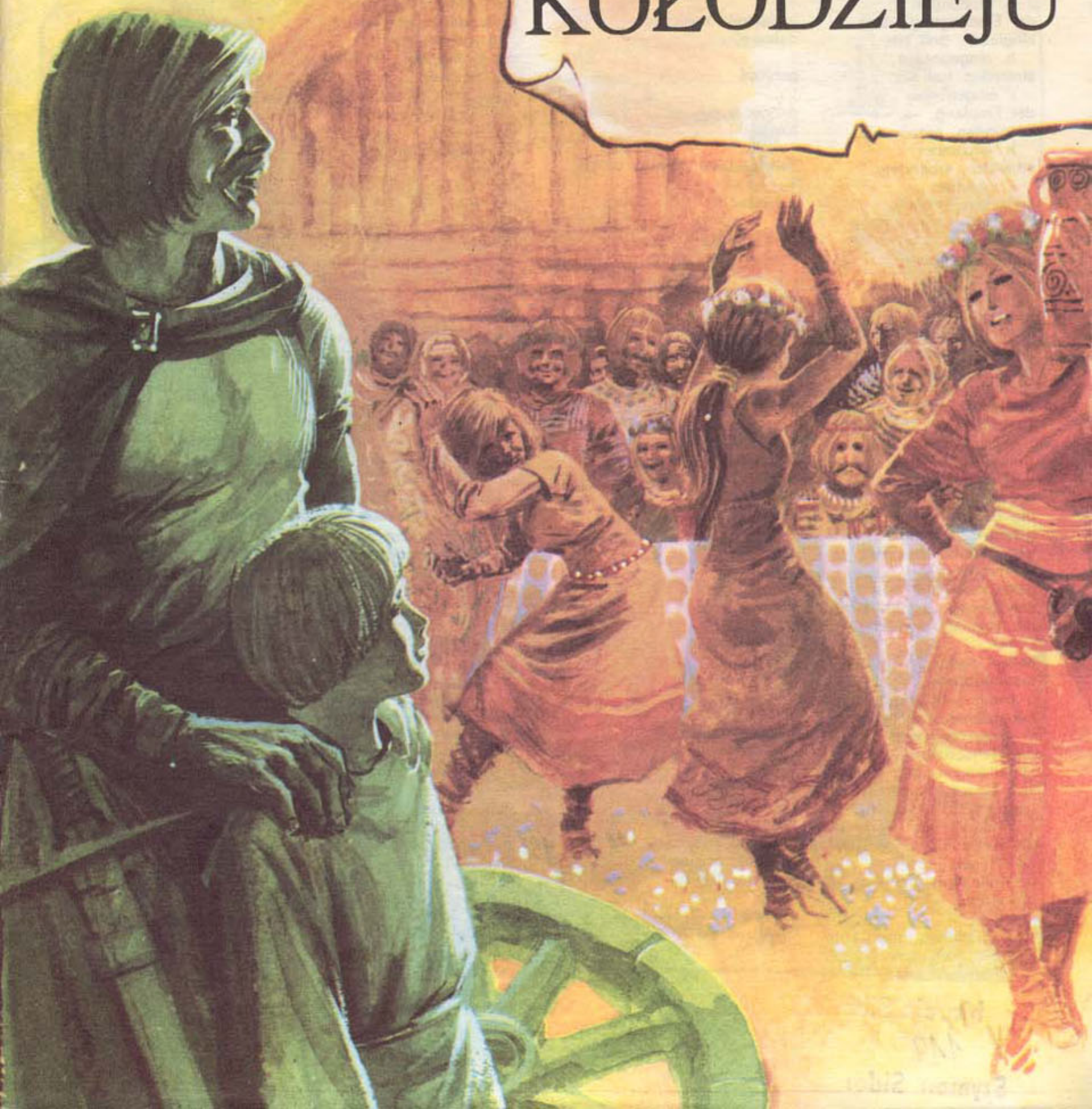

PIAST
der Wagenbauer

O PIAŚCIE
KOŁODZIEJU

abgeschnitten
 anbrennen, brannte an, h.
 angebrannt
 angreifen, griff an, h.
 angegriffen
 sich annehmen, nahm sich
 an, h. sich angenommen
 aufnehmen, nahm auf,
 h. aufgenommen
 arbeitsam
 das Augenlicht, -s
 (bez l. mn.)
 das Augenlid, -es, -er
 der Bauer, -n, -n
 die Bauernburg, -, -en
 beide
 belästigen, belästigte,
 h. belästigt
 bestreichen, bestrich,
 h. bestrichen
 blind
 einberufen, berief ein,
 h. einberufen
 der Eindringling, -s, e
 eingießen, goß ein,
 h. eingegossen
 eintreffen, traf ein,
 i. eingetroffen
 der Empfang, -s, -e
 entzünden, entzündete,
 h. entzündet
 erblinden, erblindete,
 i. erblindet
 erlöschen, erlosch,
 ist erloschen
 die Ernte, -, -n
 erobern, eroberte,
 h. erobert
 erringen, errang,
 h. errungen
 erwachsen sein
 das Faß, -sses, -sser
 das Festessen, -s, -
 der Festtag, -es, -e
 der Feuerschein, -s
 (brak l.mn.)
 die Fischleber, -, -n
 fromm
 der Führer, -s, -
 gastfreundlich
 die Geburt, -, -en
 gegen den Feind!
 das Gehöft, -es, -e
 gelehrt
 das Geschlecht, -es, -er
 das Getöse, -s, (brak l. mn.)
 die Haarbeschneidung, -,
 -en
 heilen, heilte, h. geheilt
 heranwachsen, wuchs
 heran, i. herangewachsen
 heranziehen, zog heran,
 i. herangezogen
 die Herrschaft, -, (bez l.mn.)
 hinauffliegen, flog hinauf,
 i. hinaufgeflogen
 hindurch (die ganze Nacht
 hindurch)
 die Hoffnung, -, -en
 der Hügel, -s, -
 in Hülle und Fülle
 die Hütte, -, -n
 kochend
 sich kümmern um, küm-
 merte sich um, h. sich
 gekümmert um

obcięte
 podpalić
 atakować
 opiekować się
 przyjmować (gości)
 pracowity
 wzrok
 powieka
 kmieć
 ogródek
 oboje, obaj, obie
 niepokoić, dokuczać
 posmarować
 niewidomy
 zwołać
 napastnik, najeżdźca
 nalewać
 przybyć
 przyjęcie
 rozpalić
 zaniewidzieć, stracić wzrok
 wygasać
 żniwo, plon
 zdobyć
 odnieść (zwycięstwo)
 być dorosłym
 beczka
 ucztą
 dzień świąteczny
 luna
 wątroba rybia
 świątobliwy, pobożny
 wódz, przewodnik
 gościnny
 urodzenie
 na wroga!
 zagroda
 użony
 ród
 hałas
 postrzyżyny
 leczyć
 rosnąć
 zjeżdżać się
 rządy
 frunąć wysoko do góry
 przez (przez całą noc)
 nadzieja
 pagórek, kopiec
 pod dostatkiem
 chata
 wrzący
 troszczyć się o

das Land, -es, -er
 das Land, -es, -e
 der Landwirt, -es, -e
 leben, lebte, h. gelebt
 das Lebensjahr, -es, -e
 der Met, -es, -e
 mithelfen, half mit,
 h. mitgeholten
 mir nach!
 nahen, nahte, i. genaht
 nächstgelegen
 nicht nur... sondern auch
 die Obhut, -, (bez l.mn.)
 das Pfahlwerk, -es, -e
 der Pfahlzaun, -es, -zäune
 der Pfeil, -es, -e
 der Pflug, -es, -e
 plündern, plünderte,
 h. geplündert
 raten, riet, h. geraten
 schaffen, schaffte,
 h. geschafft
 die Schlacht, -, -en
 schleudern, schleuderte,
 h. geschleudert
 der Schrecken, -s, -
 das Schwert, -es, -er
 schwinden, schwand,
 i. geschwunden
 die Speise, -, -en
 die Speisekammer, -, -n
 ständig
 die Tatsache, -, -n
 der Teer, -s, -e
 der Trank, -es, -e
 treffen, traf, h. getroffen
 trüben, trübte, h. getrübt
 der Turm, -es, -e
 tüchtig
 umgeben, umgab,
 h. umgeben
 umzingeln, umzingelte,
 h. umzingelt
 sich unterkriegen lassen,
 ließ sich unterkriegen,
 h. sich u. lassen
 unzufrieden
 das Vaterland, -es, -er
 sich vergnügen, vergnügte
 sich, h. sich vergnügt
 verheeren, verheerte,
 h. verheert
 verstärken, verstärkte,
 h. verstärkt
 vertreiben, vertrieb,
 h. vertrieben
 das Volk, -es, -er
 vortrefflich
 auf der Wacht sein
 der Wagenbauer, -s, -
 das Wagenrad, -es, -e
 die Volksversammlung,
 -, -en
 wählen, wählte, h. gewählt
 wahren, wahrte, h. gewährt
 der Wanderer, -s, -
 sich auf den Weg machen
 wehen, wehte, h. geweht
 die Weissagung, -, -en
 von weit her
 wiedergewinnen, gewann
 wieder, h. wiedergewon-
 nen
 der Wirt, -es, -e
 wundertätig
 das Zeichen, -s, -
 die Zeiten, -, (l.mn.)
 zielen, zielte, h. gezielt

kraj
 kraina
 gospodarz (rolny)
 żyć
 rok życia
 miód pitny
 pomagać razem
 za mną!
 zbliżyć się
 położone w pobliżu
 nie tylko... lecz także
 opieka
 obronne wzmocnienie palisadą
 ostrokół
 strzala
 plug
 plądrować
 radzić
 dostawić coś na miejsce
 walka, bitwa
 miotać
 strach
 miecz
 ubywać, znikać
 jadlo, potrawa
 spiżarnia
 stale
 fakt
 smoła
 napój
 trafić
 mącić
 wieża
 dzielnie
 otoczyć
 otoczyć (nieprzyjacieli)
 dać się przewyciężyć
 niezadowolony
 ojczyzna
 radować się
 spustoszyć
 wzmocnić
 wygnać, przepędzić
 lud
 doskonały, świetny
 czuwać
 kołodziej, stelmach
 koło wozu
 wiec
 wybierać
 trwać
 wędrowiec
 odejść w drogę
 powiewać
 przepowiednia, wróżba
 z daleka
 odzyskać
 gospodarz
 działający cudownie
 znak
 czasy
 celować

Marcin Sidor

119

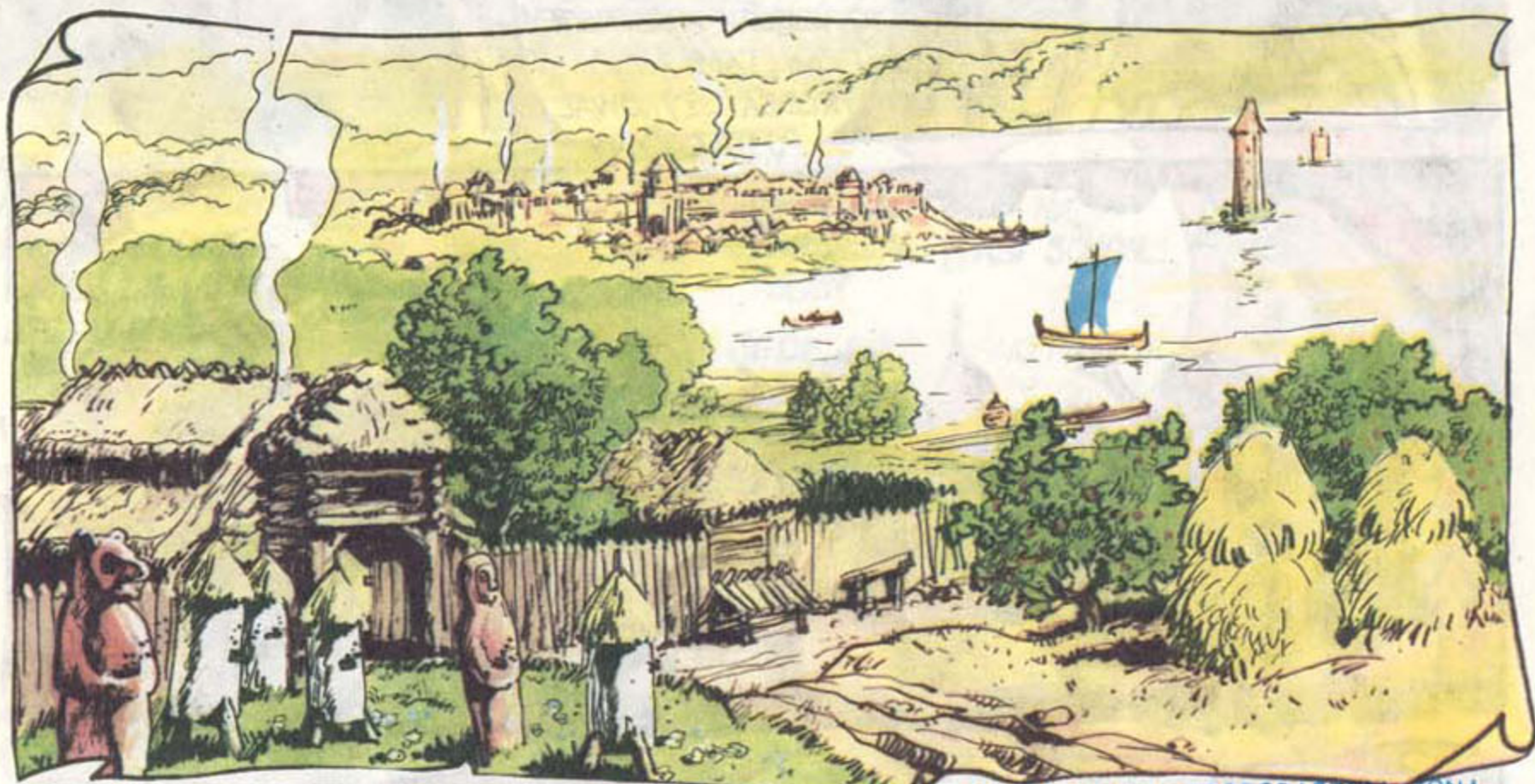
Szymon Sidor

PIAST der Wagenbauer

O PIAŚCIE KOŁODZIEJU

AM GOPŁO-SEE, NICHT WEIT VON KRUSZWICA, LEBTE ZU DEN ZEITEN, ALS KÖNIG POPIEL ÜBER JENE LANDE HERRSCHTE, AUF SEINEM MIT EINEM PFAHLWERK UMGEBENEN GEHÖFT DER BAUER PIAST MIT SEINER FAMILIE.

OPODAL KRUSZWICY, NAD JEZIOREM GOPŁO - W CZASACH, GDY KRAJĄ, TĄ, RZĄDZIŁ KRÓL POPIEL - ŻYŁ W SWOIM GRÓDKU WRAZ Z RODZINĄ, KMIĘĆ IMIENIEM PIAST.

PIAST WAR EIN GUTER LANDWIRT, UND SEINE FRAU RZEPICHA HALF IHM TÜCHTIG BEI DER ARBEIT MIT; IHRE KINDER WUCHSEN GESUND HERAN. DAS GLÜCK DER FAMILIE TRÜBTE NUR DIE TATSACHE, DASS DER ÄLTESTE SOHN BLIND WAR.

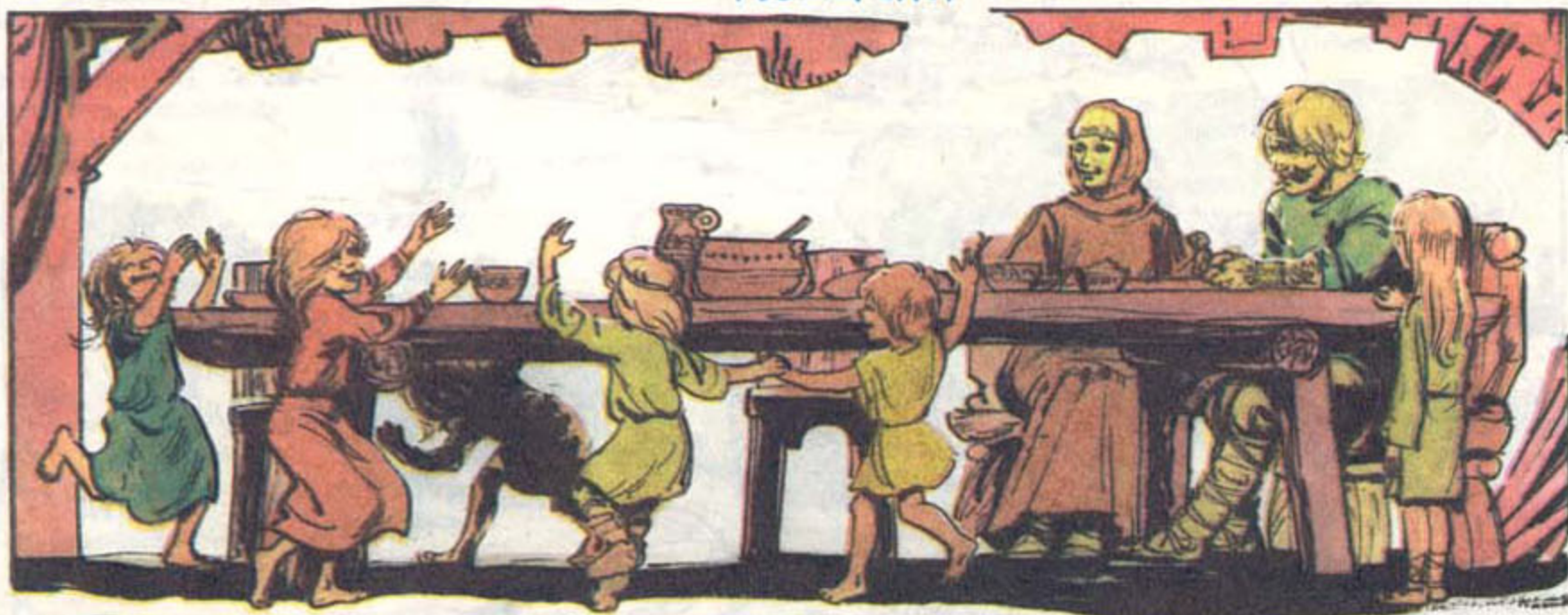
PIAST BYŁ DOBRYM GOSPODARZEM, ŻONA RZEPICHA POMAGAŁA MU DZIELNIE, DZIECI ROSŁY. SZCZĘŚCIE RODZINY MĄCIŁ TYLKO FAKT, ŻE NAJSTARSZY SYN BYŁ NIEWIDOMY.

WEISST DU, MEIN MANN,
DASS UNSER ÄLTESTER
MORGEN 7 JAHRE ALT WIRD?
MĘŻU, NASZ NAJSTARSZY
SYN KOŃCZY JUTRO
7 LAT.

ICH DENKE
DARAN, MEIN WEIB,
WIR MÜSSEN DIE FEIER
DER ERSTEN HAARBE-
SCHNEIDUNG VORBEREITEN.
PAMIĘTAM, ŻONO,
TRZEBA SZYKOWAĆ
POSTRZYŻYNY

SPIELE, MEIN SOHN,
BALD HÖRST DU AUF,
EIN KIND ZU SEIN.

BAW SIĘ, SYNU BO
KOŃCZY SIĘ JUŻ TWOJE
DZIECIŃSTWO.

ICH GEHE
NOCH ARBEITEN.

IDĘ JESZCZE,
POPRACOWAĆ

PIAST WAR EIN GUTER RAD- UND WAGENBAUER. DIE NACHBARN
ACHTETEN IHN UND KAUFTE GERN
BEI IHM WAGENRÄDER.

PIAST BYŁ DOBRYM KOŁODZIEJEM,
SZANOWALI GO SĄSIEDZI, CHĘTNIE
KUPOWALI U NIEGO KOŁA DO
WOZÓW.

ROMAN '76

VON MORGEN AB
KOMMST DU VON
MEINER OBHUT
UNTER DIE OBHUT
DES VATERS.

JUTRO PRZECHODZISZ
SPOD MOJEJ OPIEKI
POD OPIEKĘ
OJCA.

WERDE
ICH DANN SCHON
ERWACHSEN
SEIN?

BĘDĘ JUŻ
DOROSŁY?

NA,
FAST SCHON...

NO, PRAWIE.

MORGEN IST EIN
GROSSER FESTTAG
IN UNSEREM HAUSE...
JUTRO BĘDZIE
WIELKA UROCZYSTOŚĆ
W NASZYM
DOMU.

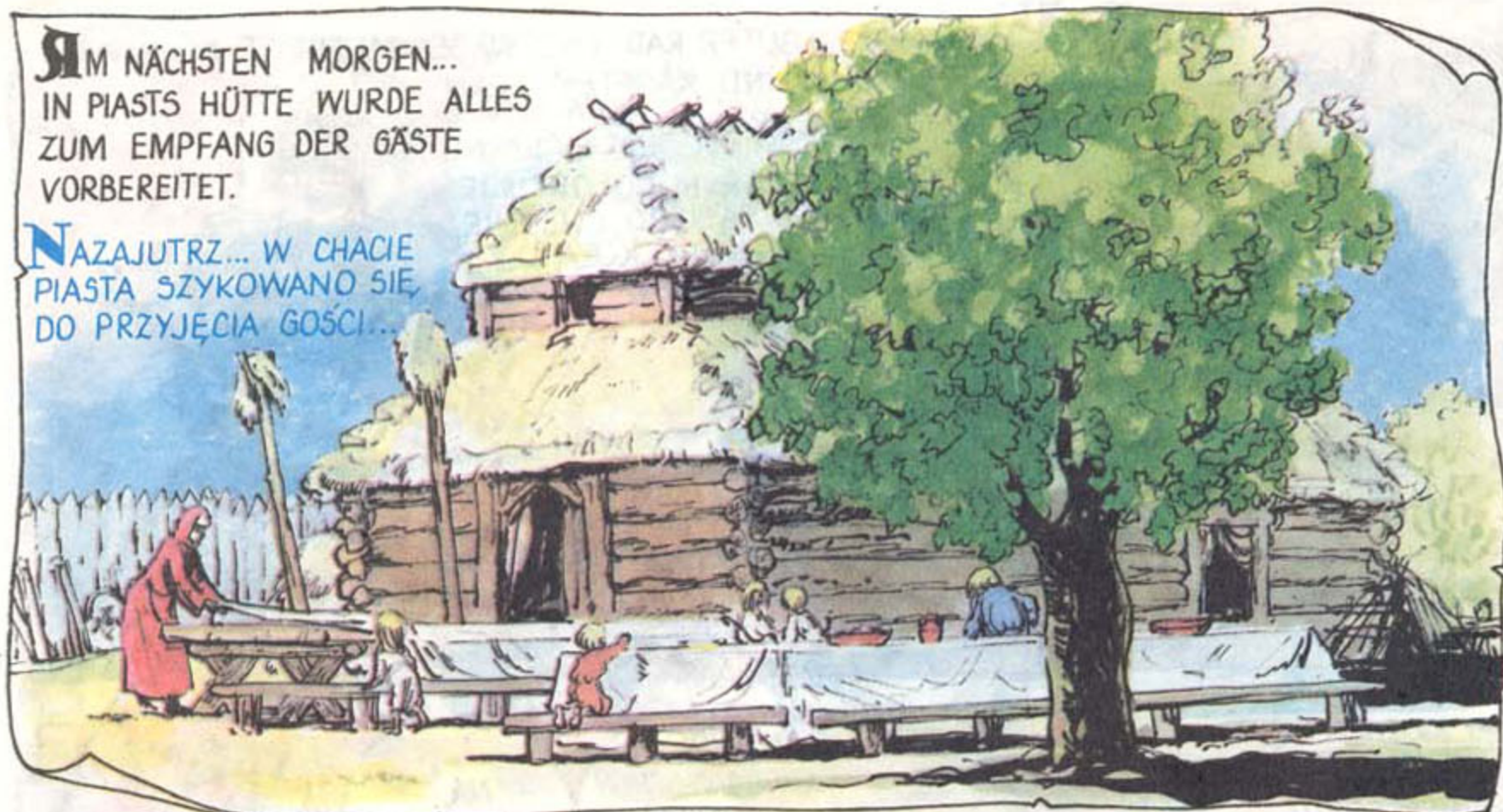
JA, WIR WISSEN ES!
DIE HAARBESCHNEIDUNG,
DIE HAARBESCHNEIDUNG!

TAK, WIEMY
POSTRZYŻYNY! POSTRZYŻYNY!

AM NÄCHSTEN MORGEN...
IN PIASTS HÜTTE WURDE ALLES
ZUM EMPFANG DER GÄSTE
VORBEREITET.

NAZAJUTRZ... W CHACIE
PIASTA SZYKOWANO SIĘ
DO PRZYJĘCIA GOŚCI...

DIE GÄSTE TREFFEN EIN...

GOŚCIE ZACZYNAJĄ SIĘ SCHODZIĆ...

WIR WARTEN NOCH
AUF DIE PRIESTER...

CZEKAMY JESZCZE
NA KAPŁANÓW...

OH, DA KOMMEN
SIE SCHON!

O! JUŻ IDĄ!

ENTZÜNDET
DAS FEUER!

ROZPALCIE
OGIEŃ!

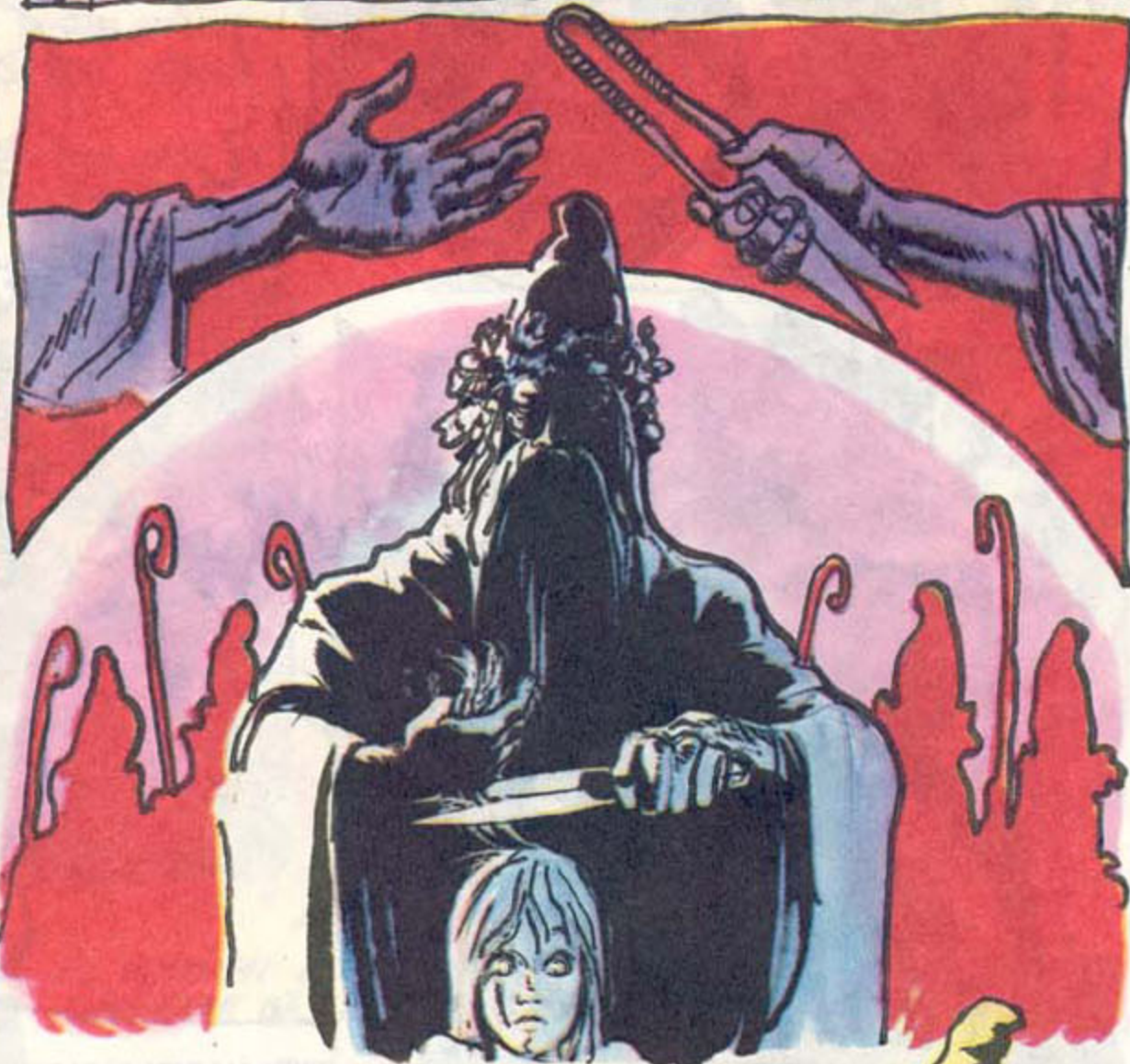
KOMM, MEIN
JUNGE, WIR
FANGEN AN..

CHODŹ, CHŁOPCZE,
ZACZYNAMY...

KOMM NÄHER,
MEIN KIND.

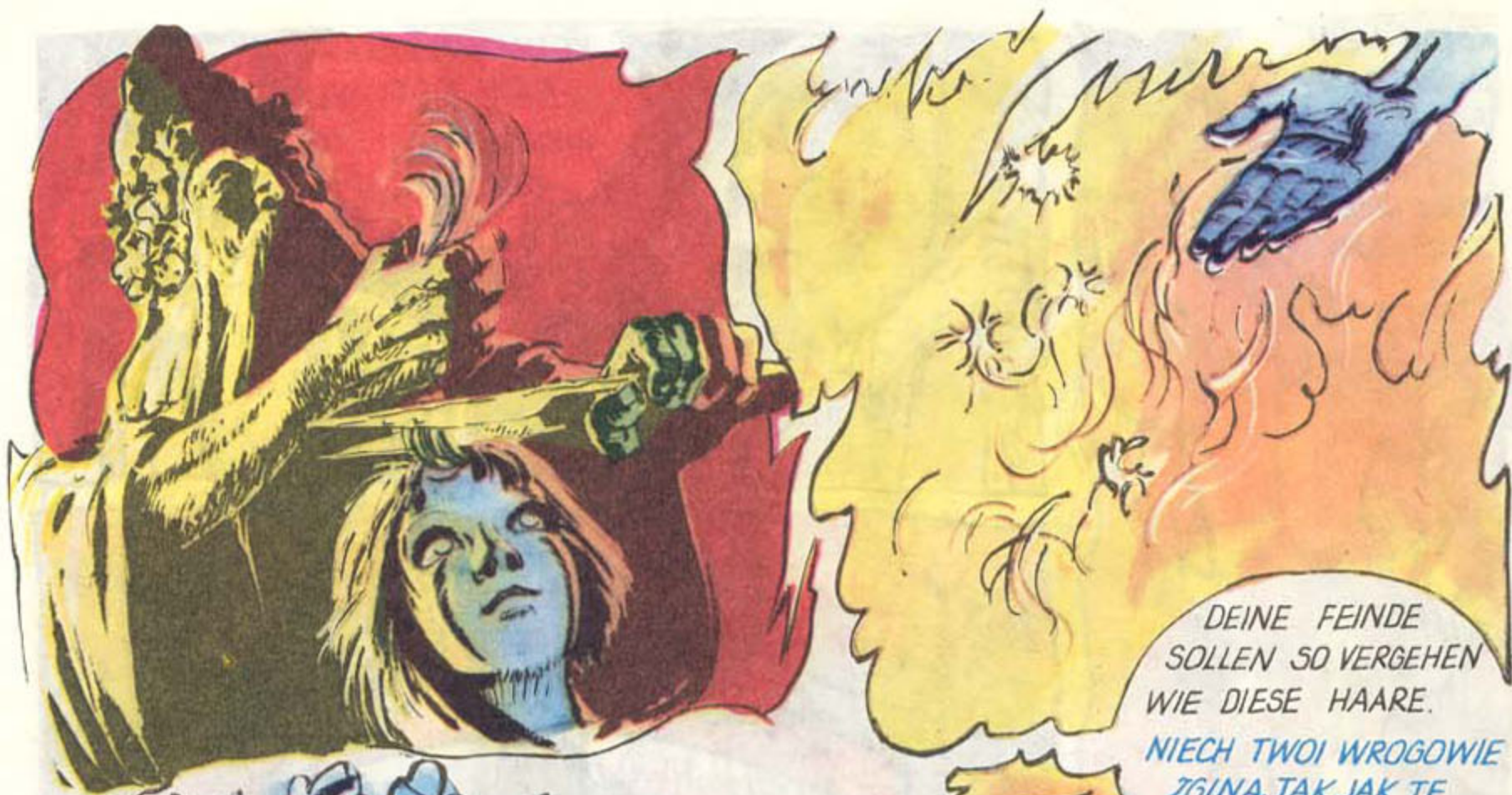
PODEJDŹ TU,
DZIECKO.

DIE ABGESCHNITTENEN
HAARE DES KNABEN
WERDEN INS FEUER
GEWORFEN.

OBCIĘTE WŁOSY
CHŁOPCA LECA,
W OGIEŃ...

DEINE FEINDE
SOLLEN SO VERGEHEN
WIE DIESE HAARE.

NIECH TWOI WROGOWIE
ZGINĄ TAK, JAK TE
WŁOSY.

DEIN NAME SEI
ZIEMOWIT.

ZWAĆ SIĘ BĘDZIESZ
ZIEMOWITEM.

JETZT IST ER SCHON WIR HABEN NUN EINEN
MEINER OBHUT TÜCHTIGEN MANN
ENTZOGEN. MEHR UNTER UNS!

JUŻ WYCHODZI
SPOD MOJEJ
OPIEKI.

PRZYBYWA NAM
DZIELNY
MĘŻCZYŻNA!

WENN ER DOCH
SEHEN KÖNNTE!

ŻEBY TAK JEGO OCZY
MOGŁY WIDZIEĆ...

GEBEN WIR DIE
HOFFNUNG NICHT AUF!
NIE TRAĆMY
NADZIEI...

ES KOMMEN NOCH
EIN PAAR GÄSTE!

JESZCZE JACYŚ
GOŚCIE TU IDĄ!

Roamdu' 75

WER SEID IHR?

KIM JESTEŚCIE?

WIR SIND WANDERER
VON WEIT HER.

WĘDROWCY JESTEŚMY
Z DALEKA IDZIE-
MY.

KOMMT BITTE
IN MEIN HAUS.

WEJDŹCIE, PROSZĘ,
DO MOJEGO
DOMU.

MEIN WEIB, NIMM
DICH DER ERMÜDETEN
GÄSTE AN!

ŻONÓ, PRZYJMIJ
STRUDZONYCH
GOŚCI.

HEUTE IST DIE FEIER DER
HAARBESCHNEIDUNG MEINES SOH-
NES. AN SPEISE UND TRANK WIRD
ES FÜR NIEMANDEN MANGELN.
TO POSTRZYŻYNY MEGO SYNA DLA
NIKOGO JADŁA I NAPOJU
NIE ZABRAKNIE

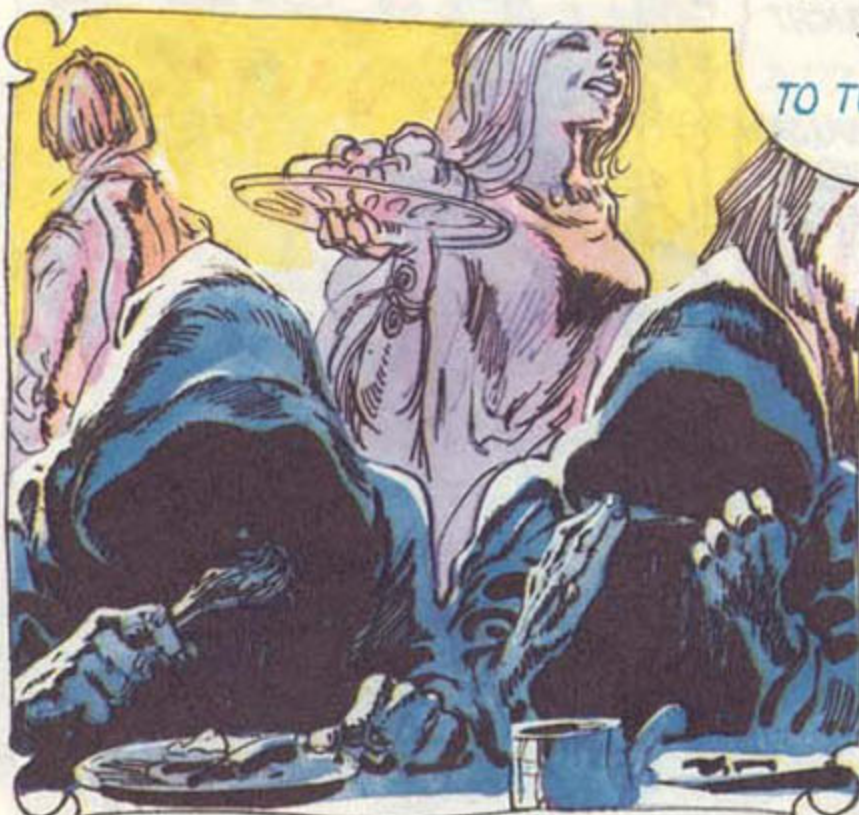
DIE GÄSTE SETZTEN SICH ZU TISCH...

GOŚCIE ZASIEDLI DO STOLÓW...

IST DAS DEIN
SOHN?
TO TWÓJ SYN?

JA.
TAK.

IST ER SEIT
SEINER GEBURT
BLIND?

CZY ON NIE
WIDZI OD
URODZENIA?

ER ERBLINDETE
IM DRITTEN LEBENSJAHR...

W TRZECIM ROKU
ŻYCIA ZANIEWIDZIAŁ.

NIMM DIESEN BALSAM
UND BESTREICHE DAMIT FÜR
DIE NACHT DIE AUGENLIDER
DEINES SOHNES.

WEŻ TEN BALSAM
I POSMARUJ NIM
SYNOWI POWIEKI
NA NOC.

ICH WERDE
ES TUN.

ZROBIĘ TAK.

DAS IST EIN WUNDER-
TÄTIGER, AUS FISCHLEBER
HERGESTELLTER BALSAM.
TU WIE ICH DIR RATE, UND DEIN
SOHN WIRD DAS AUGENLICHT
WIEDERGEWINNEN.

JEST TO CUDOWNY BALSAM
ZROBIONY Z RYBIEJ
WĄTROBY. ZRÓB JAK CI
KAZĘ, A TWOJ SYN
ODZYSKA WZROK.

DAS FESTESSEN WÄHRTE DIE GÄSTE
ASSEN, TRANKEN UND VERGNÜGTEN
SICH...

UCZTA TRWAŁA...
GOŚCIE JEDLI, PILI
WESELILI SIĘ...

UND WO SIND DIE
BEIDEN WANDERER?...

A GDZIE CI DWAJ
PODRÓŻNI?

SIE HABEN SICH AUF
DEN WEG GEMACHT...

ODESZLI W DALSZA
DROGĘ...

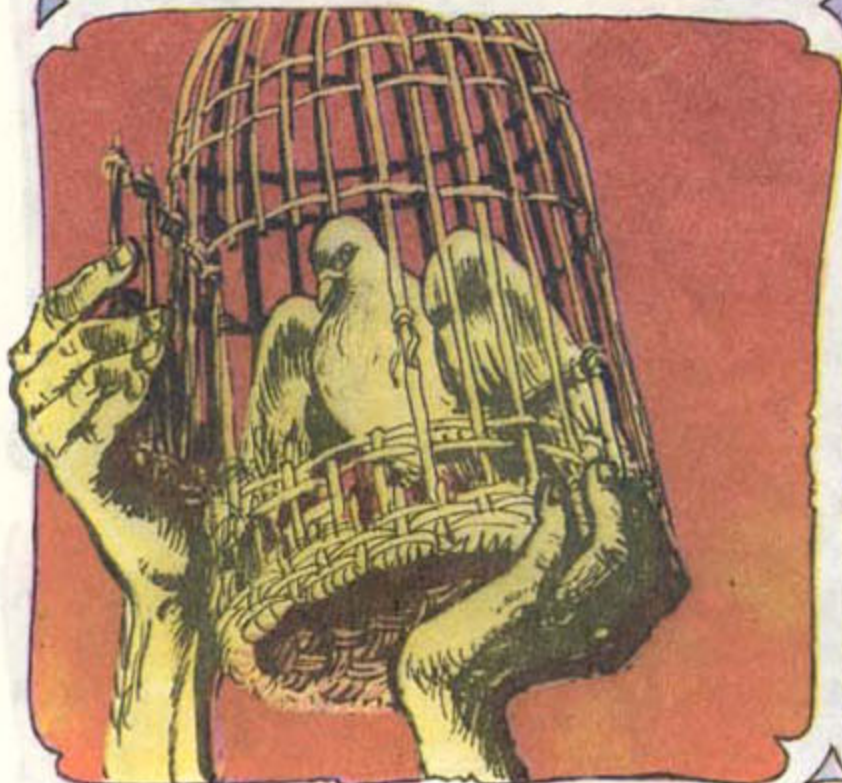

UND JETZT DIE
WEISSAGUNG FÜR
ZIEMOWIT...

A TERAZ WRÓŻBA
DLA ZIEMOWITA...

56. m. w. m. 75

DER VOGEL IST HOCH
HINAUFGEFLOGEN!

PTAK POFRUNĄŁ
WYSOKO!

SCHÖN FLIEGT
ER DAHIN...

PIĘKNIE LECI...

St. meimod

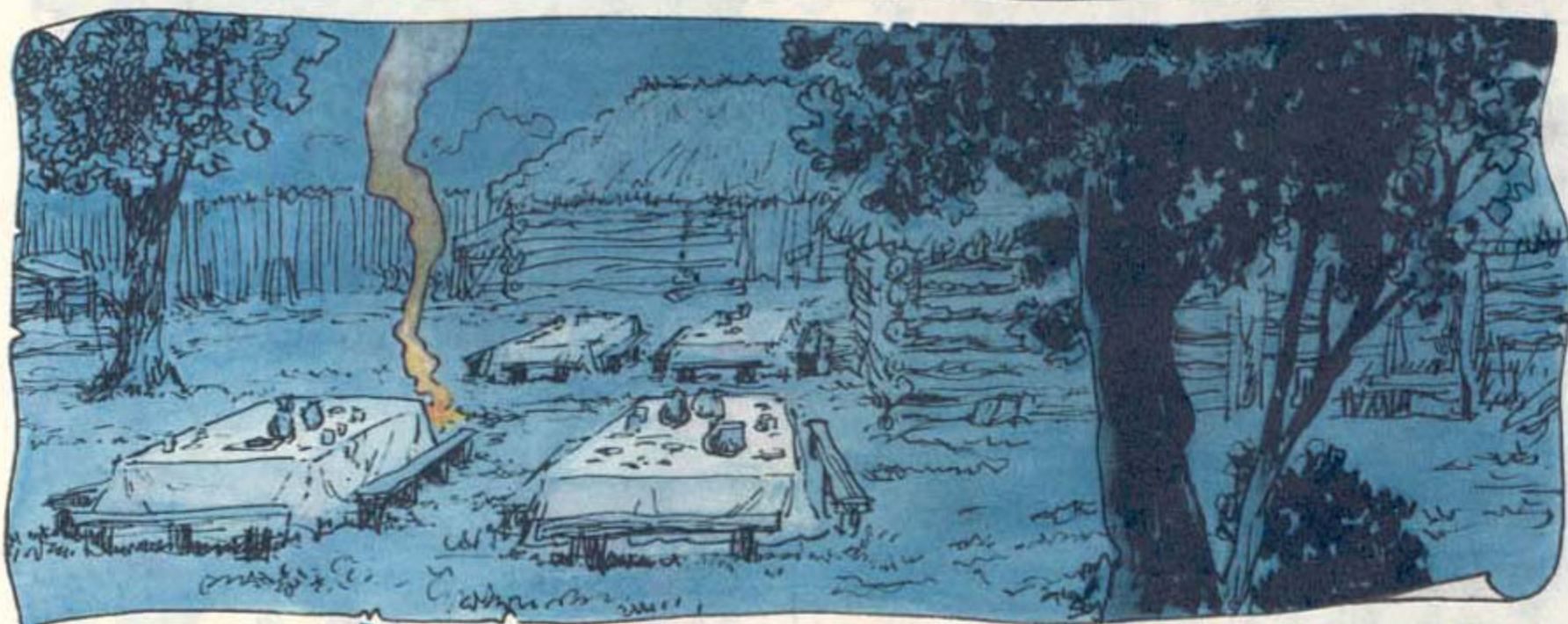
DAS IST EIN
GUTES ZEICHEN.

TO DOBRY ZNAK.

MITTERNACHT WAR VORÜBER.
DIE GÄSTE VERLASSEN PIASTS
HAUS...

MINĘKA PÓŁNOC
GÓSCIE OPUSZCZAJĄ
DOM PIASTA...

PIAST BESTREICHT DIE
AUGENLIDER ZIEMOWITS
MIT DEM BALSAM

PIAST SMARUJE
BALSAMEM PO-
WIEKI ZIEMOWITA

AM NÄCHSTEN MORGEN...

NAZAJUTRZ...

ICH SEHE!
ICH SEHE!

WIDZE!
WIDZE!

DIE WANDERER WAREN
NICHT NUR FROMME, SIE WAREN
AUCH GELEHRTE LEUTE, SIE HABEN
MIR DEN BALSAM GEGEBEN, DER DIE
AUGEN MEINES SOHNES GEHEILT
HAT. DANK SEI IHNEN DAFÜR!

PODRÓŻNI BYLI NIE TYLKO ŚWIĘTO-
BLIWI, ALE, I UCZENI. ZOSTAWILI
BALSAM, KTÓRY UZDROWIŁ OCZY
MEGO SYNA. DZIĘKI IM ZA TO.

VIELE BAUERN ZOGEN HERAN AN DEN GÓPKO-SEE. SIE WAREN MIT DER HERRSCHAFT POPIEL'S UNZUFRIEDEN. SIE WOLLTEN EINE VOLKSVERSAMMLUNG EINBERUFEN UND EINEN NEUEN KÖNIG WÄHLEN. SIE BRAUCHTEN EINEN KLUGEN FÜHRER, DENN DIE MYSCHINGER BELÄSTIGTEN IMMERWÄHREND DAS ARBEITSAME VOLK.

NAD GÓPKO ZACZĘLI ZJEŻDŻAĆ KMIĘCIE. NIE BYLI ZADOWOLENI Z RZĄDÓW POPIELA. CHCIELI ZWOŁAĆ WIEC I WYBRAĆ NOWEGO KRÓLA. POTRZEBNY BYŁ MĄDRY WÓDZ, BOWIEM MYSZYNGOWIE STAŁE NIEPOKÓILI PRACOWITY LUD.

DEN BAUERN GINGEN DIE LEBENSMITTEL AUS, DIE SIE MITGEBRACHT HATTEN. AUCH IN DEN NÄCHSTGELEGENEN HÜTTEN WAREN DIE SPEISEKAMMERN LEER.

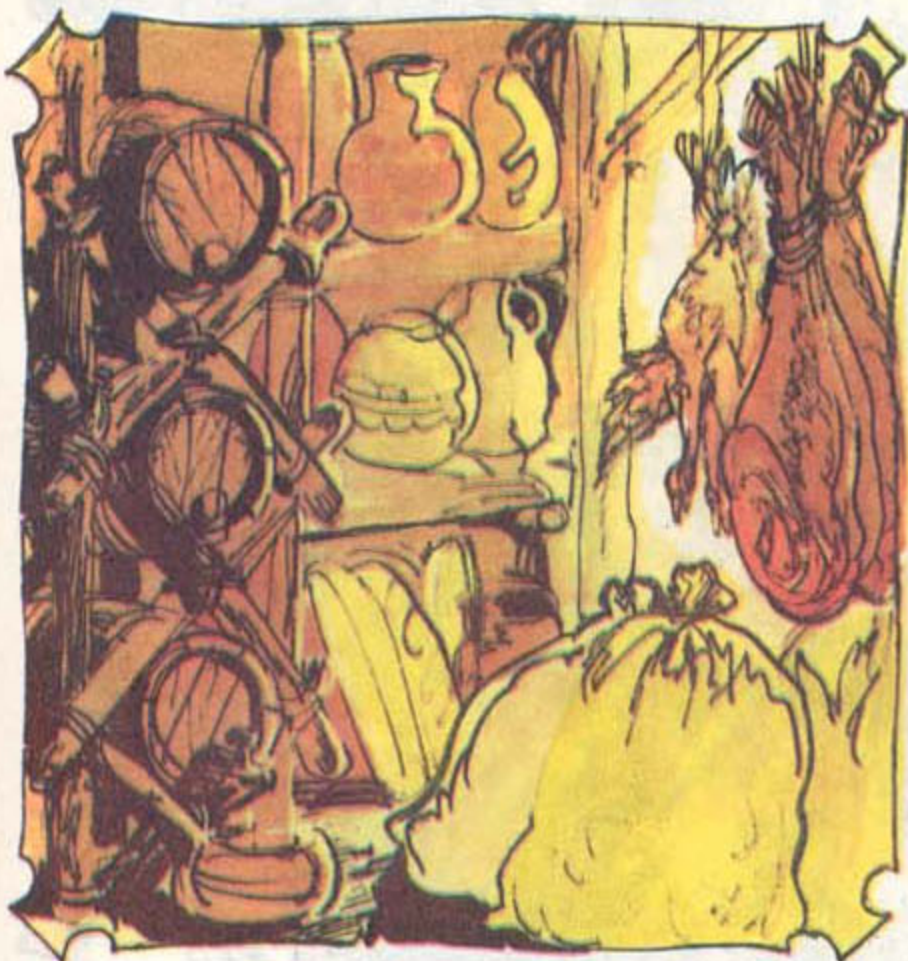

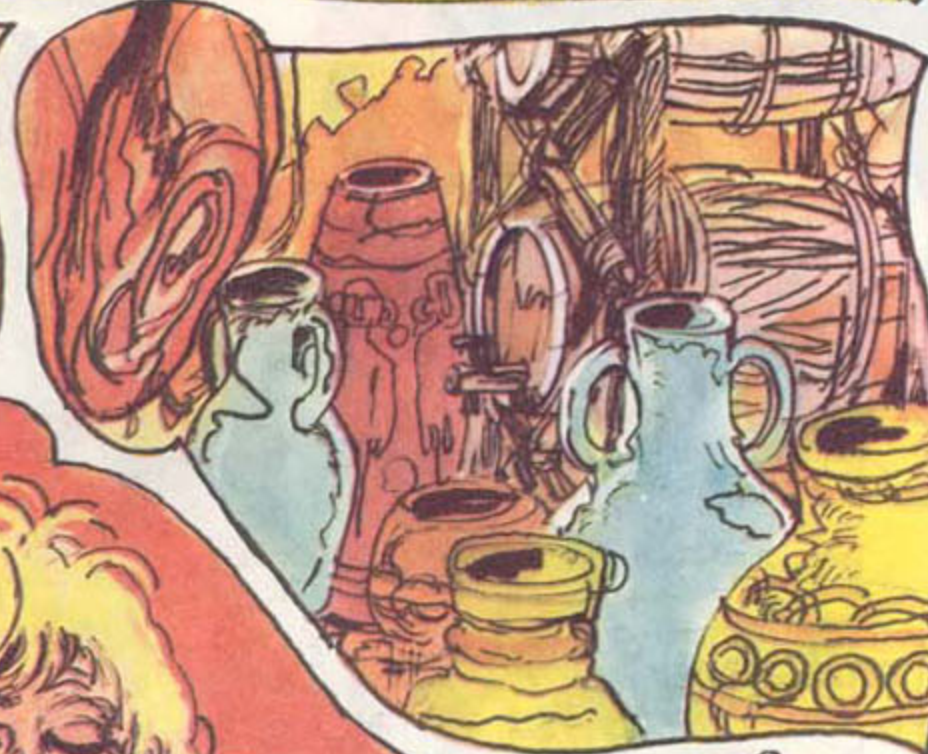
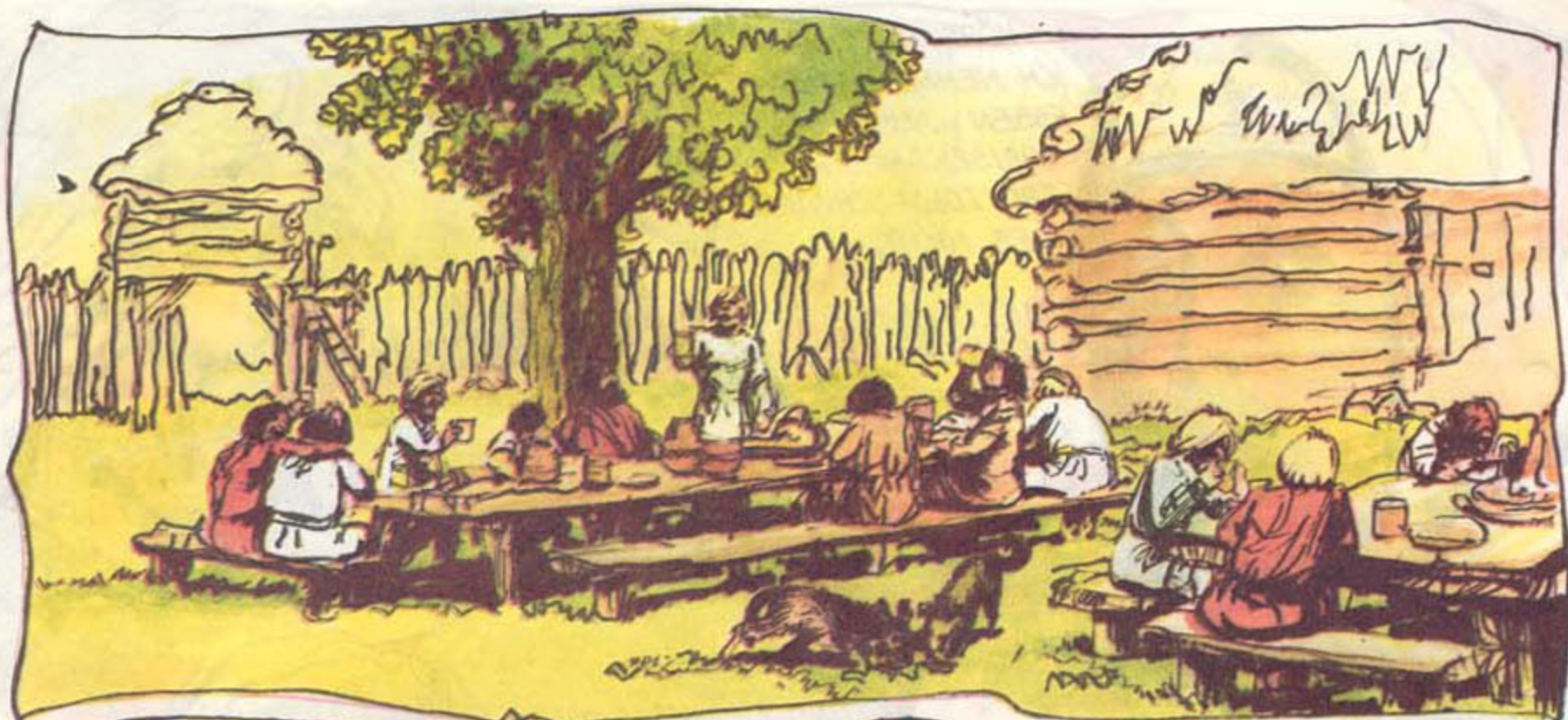
KMIECIOM KONČYŁY SIĘ ZAPASY, JAKIE ZE SOBĄ PRZYWIEŻLI. W OKOLICZNYCH DOMACH SPIŻARNIE TEŻ BYŁY PUSTE.

NUR BEI PIAST GAB ES IMMER ESSEN UND TRINKEN IN HÜLLE UND FÜLLE.

TYLKO U PIASTA JADŁA I NAPOJU BYŁO WCIAŻ POD DOSTATKIEM.

PIAST NAHM DIE BAUERN GASTFREUNDLICH AUF, UND ES GAB GENUG FLEISCH, MET UND BROT FÜR ALLE...

PIAST PRZYJMOWAŁ KMIĘCI GOŚCINNIE, A MIĘSA, CHLEBA I MIODU STARCZYŁO DLA WSZYSTKICH...

HÖRE, MEIN MANN,
ICH NEHME IMMERFORT
ESSEN AUS DER
SPEISEKAMMER,
TROTZDEM SCHWINDET
ES NICHT...

MEŻU, WCIAŻ
WYNOŚZE, JEDZENIE
ZE SPIŻARNI, A JAKOŚ
GO NIE UBYWA...

UND ICH GIESSE DEN
GÄSTEN IMMERFORT
MET EIN, ABER DIE
KRÜGE BLEIBEN VOLL...

A JA STALE DOLEWAM
GOŚCIOM MIODU, A
DZIBANY WCIAŻ PEŁNE...

PIAST IST EIN GUTER WIRT-
BEI IHM FEHLT ES AN NICHTS.

PIAST TO DOBRY GOSPODARZ-
DOSTATEK U NIEGO.

BEI PIAST TRÄGT DIE ERDE REICHE
ERNTE.

U PIASTA ZIEMIA DOBRZE RODZI.

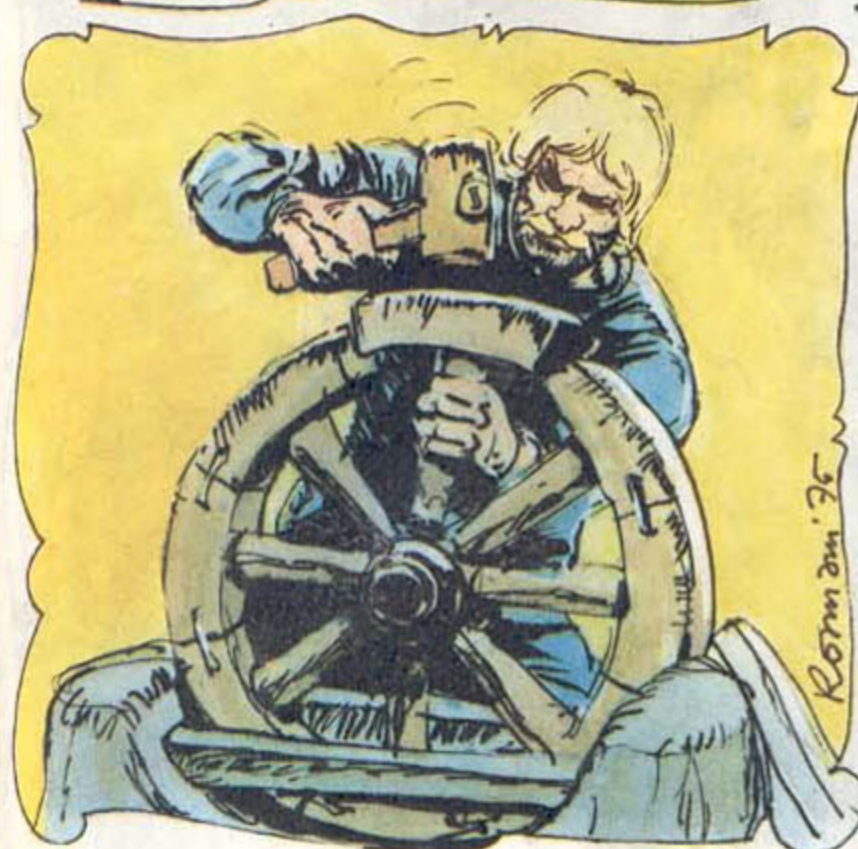

WO IST DER WAGENBAUER?
UNS IST EIN RAD VOM
WAGEN GEFALLEN!

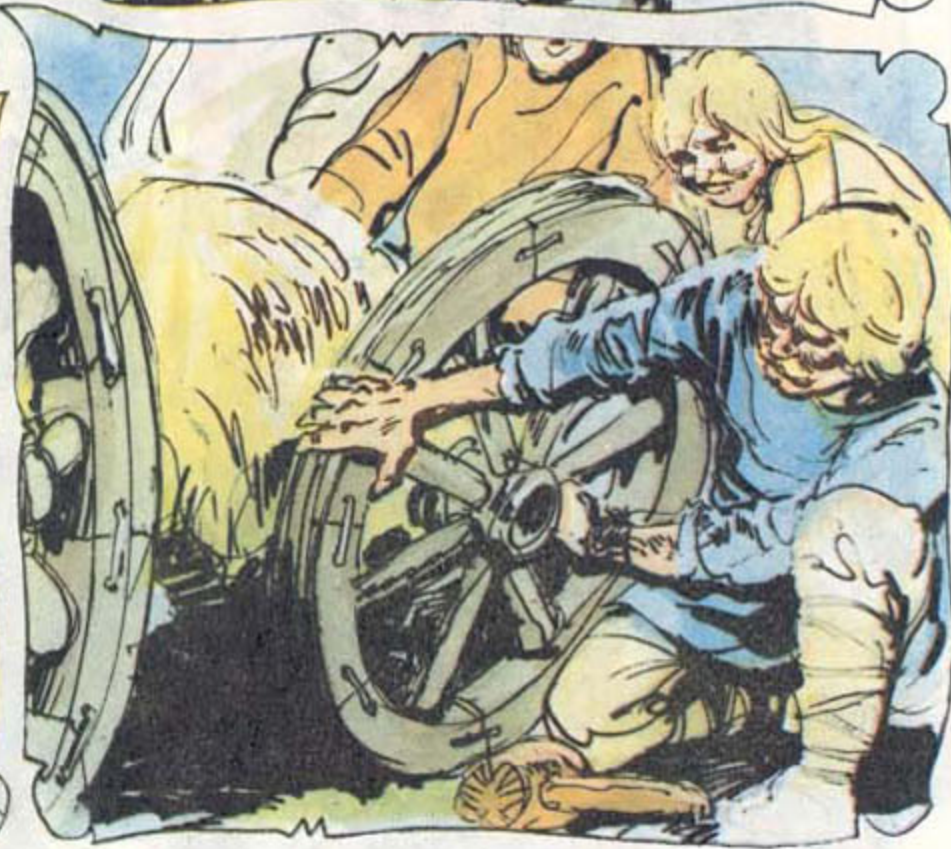
GDZIE JEST KOŁODZIEJ?
KOŁO NAM OD WOZU
ODPADŁO!

HIER BIN ICH!
JESTEM, JESTEM!

Román 75

SO, DAS IST FERTIG.

GOTOWE.

DU BIST EIN
VORTREFFLICHER
WAGENBAUER.

ŚWIETNY
Z CIEBIE
KOŁODZIEJ.

ABER PIAST KÜMMERTE SICH NICHT NUR UM
SEINE ARBEIT UND DIE GÄSTE. ER WAR STÄNDIG
AUF DER WACHT, OB DIE MYSCHINGER SICH
NICHT NÄHERN...

ALE PIAST NIE TYLKO ZAJMOWAŁ
SIĘ PRACĄ I GOŚCI. CZUWAŁ
STALE CZY MYSZYNGOWIE NIE
ZBLIŻAJĄ SIĘ.

SCHAFTE EIN FASS VOLL TEER AN DEN
GOPKO-SEE WENN DU VOM HÜGEL AUS
DIE FEINDLICHEN SCHIFFE ERBLICKST,
BRENN DAS FASS AN!

IDŹ NAD JEZIORO Z BECZKĄ
SMOKY. JAKBYŚ OKRETY
WROGÓW ZOBACZYŁ
- BECZKĘ PODPAL!

GEGEN ABEND ERBLICKTEN ALLE EINEN
FEUERSCHEIN ÜBER DEM HÜGEL...

1 ZMROKU WSZYSCY ZOBACZYLI
KUNĘ NAD KOPCEM...

WIR MÜSSEN DEN PFAHLZAUN
VERSTÄRKEN. DER FEIND NAHT!
MUSIMY WZMOCNIĆ
OSTROKÓŁ WRÓG SIĘ
ZBLIŻA!

WIR LASSEN UNS NICHT
UNTERKRIEGEN VON DEN
MYSCHINGERN!

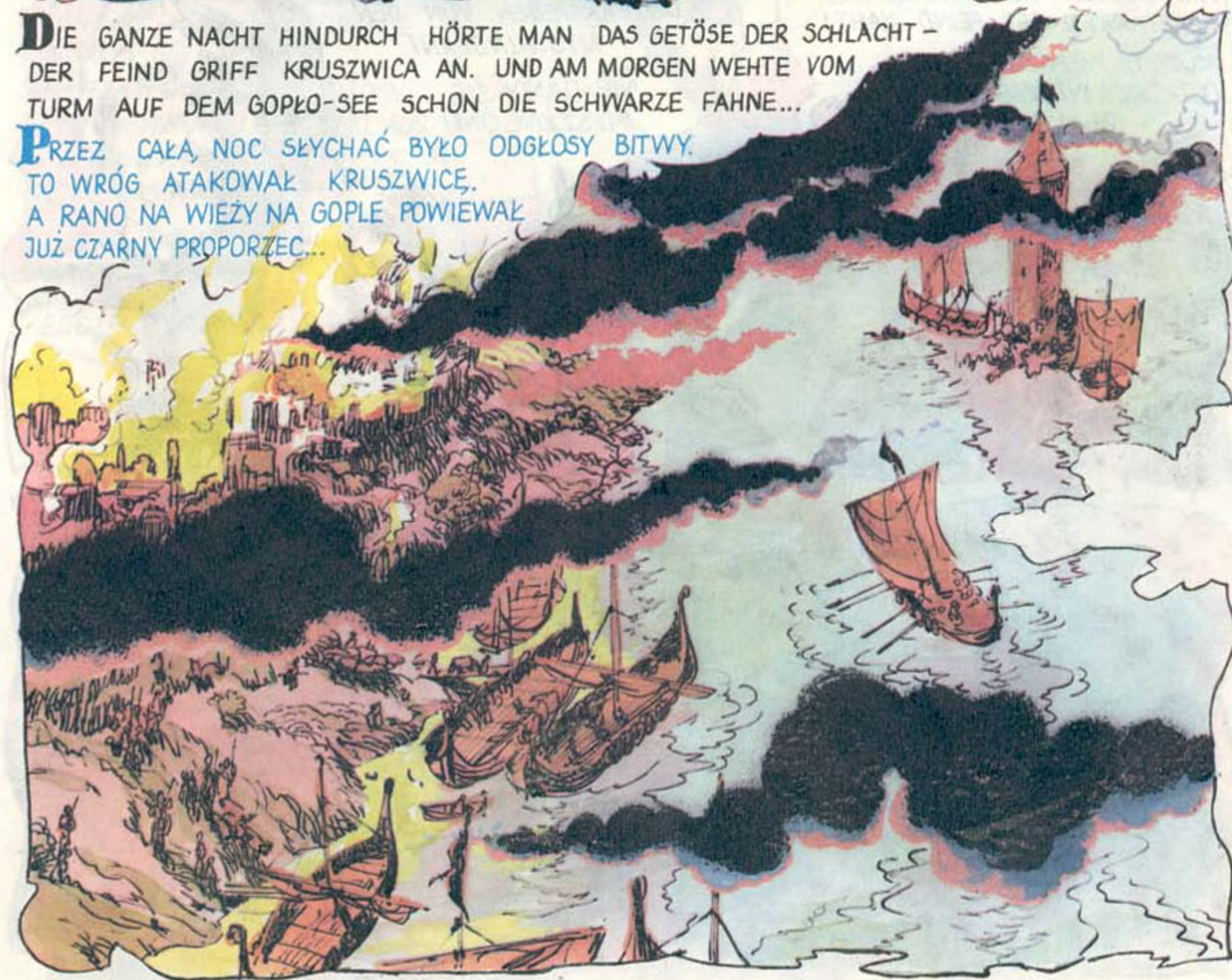
NIE DAMY SIĘ
MYSZYNGOM!

DIE GANZE NACHT HINDURCH HÖRTE MAN DAS GETÖSE DER SCHLACHT -
DER FEIND GRIFF KRUSZWICA AN. UND AM MORGEN WEHTE VOM
TURM AUF DEM GOPŁO-SEE SCHON DIE SCHWARZE FAHNE...

PRZEZ CAŁĄ NOC SŁYCHAĆ BYŁO ODGŁOSY BITWY.
TO WRÓG ATAKOWAŁ KRUSZWICĘ.
A RANO NA WIEŻY NA GOPLE POWIEWAŁ
JUŻ CZARNY PROPORZEC...

DIE EINDRINGLINGE VERHEEREN UND PLÜNDERN
DAS EROBERTE KRUSZWICA, DAS KÖNIG
POPIEL NICHT VERTEIDIGT HATTE...

NAJEŹDŹCY PUSTOŚZĄ, I RABUJĄ
ZDOBYTĄ KRUSZWICĘ,
KTÓREJ NIE OBRONIŁ
KRÓL POPIEL...

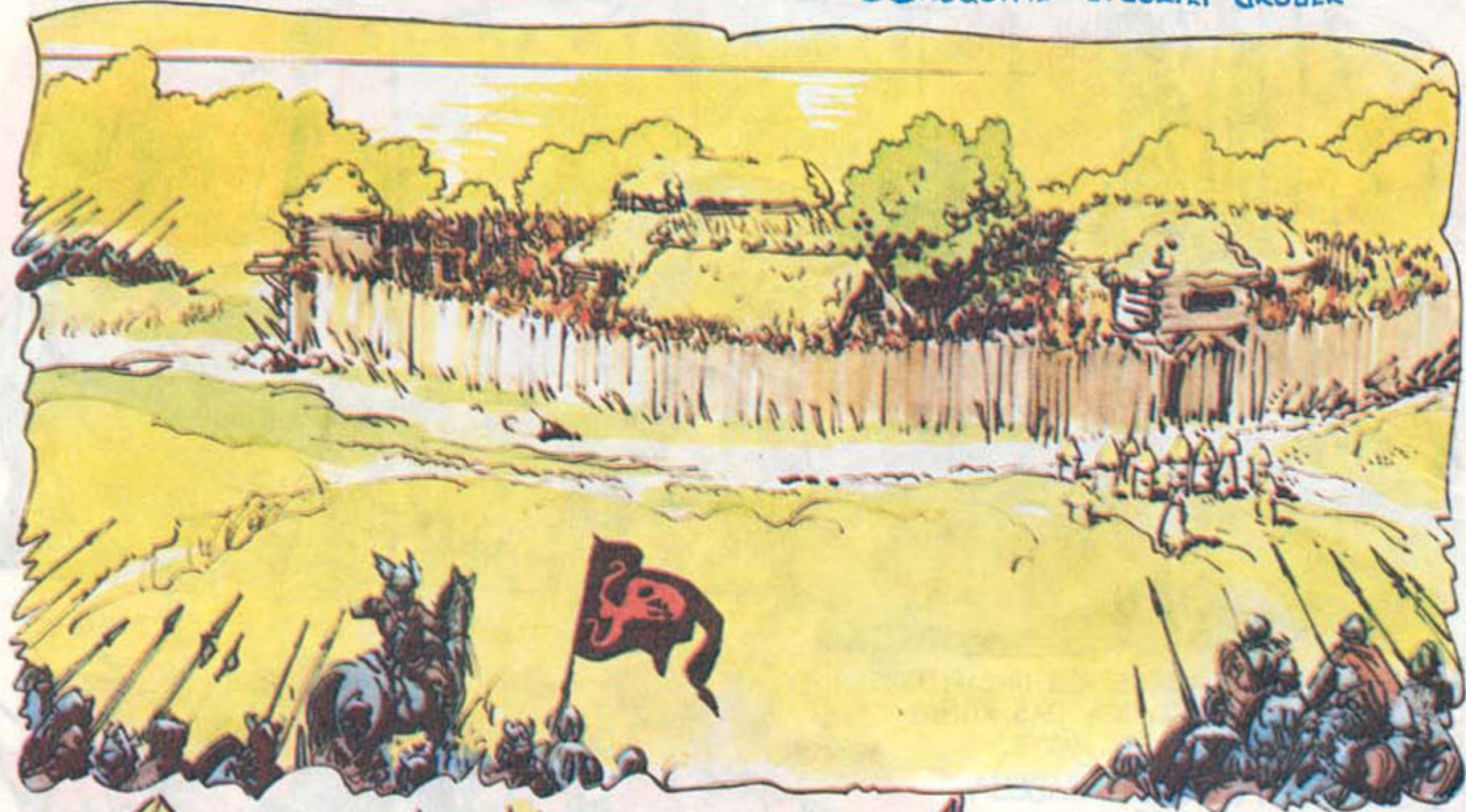
JETZT EROBERN WIR PIASTS
BAUERNBURG!

TERAZ ZDOBĘDZIEMY
GRÓDEK PIASTA!

DIE FEINDE UMZINGELTEN DIE BAUERNBURG...

WROGOWIE OTOCZYLI GRÓDEK

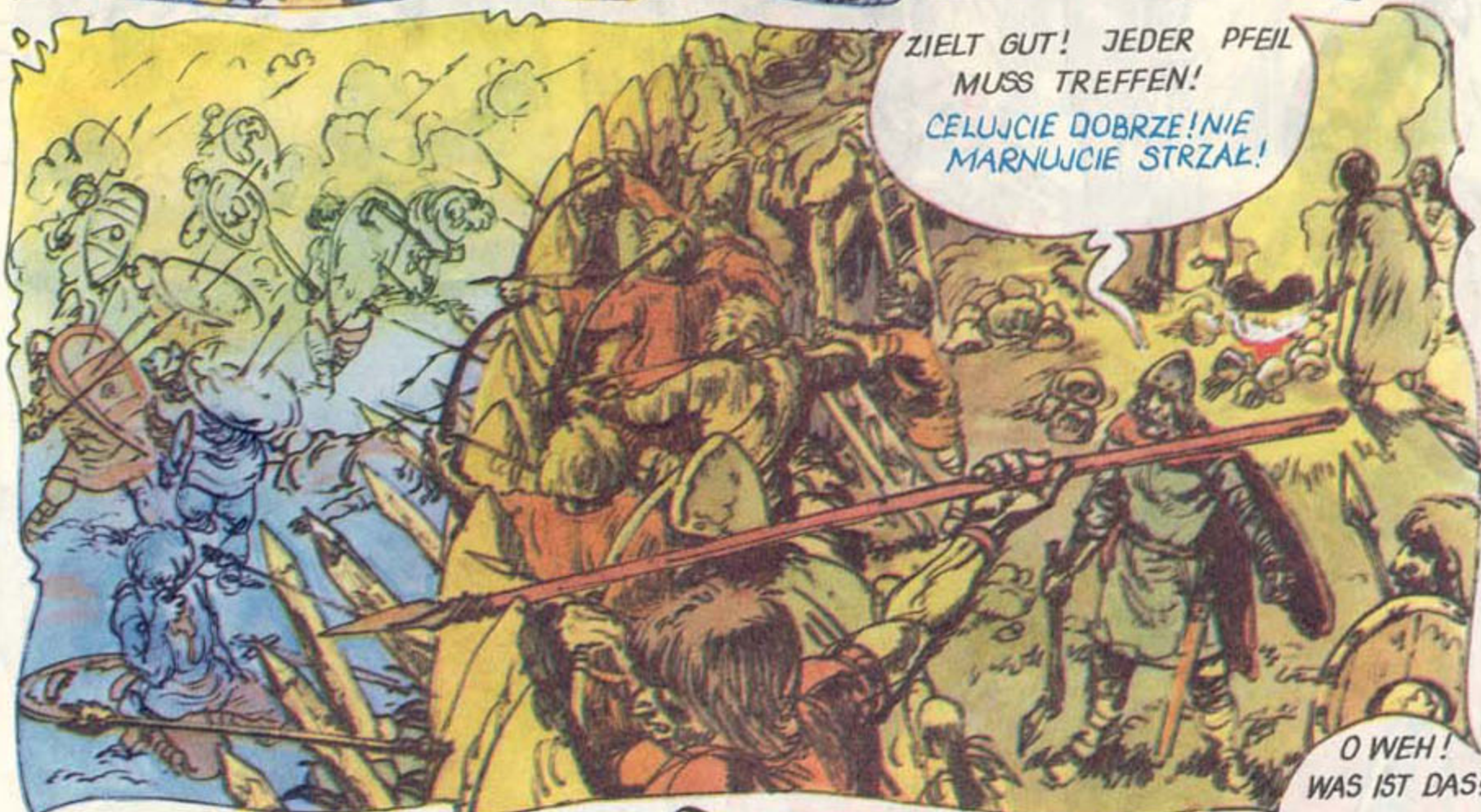
VORWÄRTS! MIR NACH!

NAPRZÓD! ZA MNĄ!

Reinhold 75

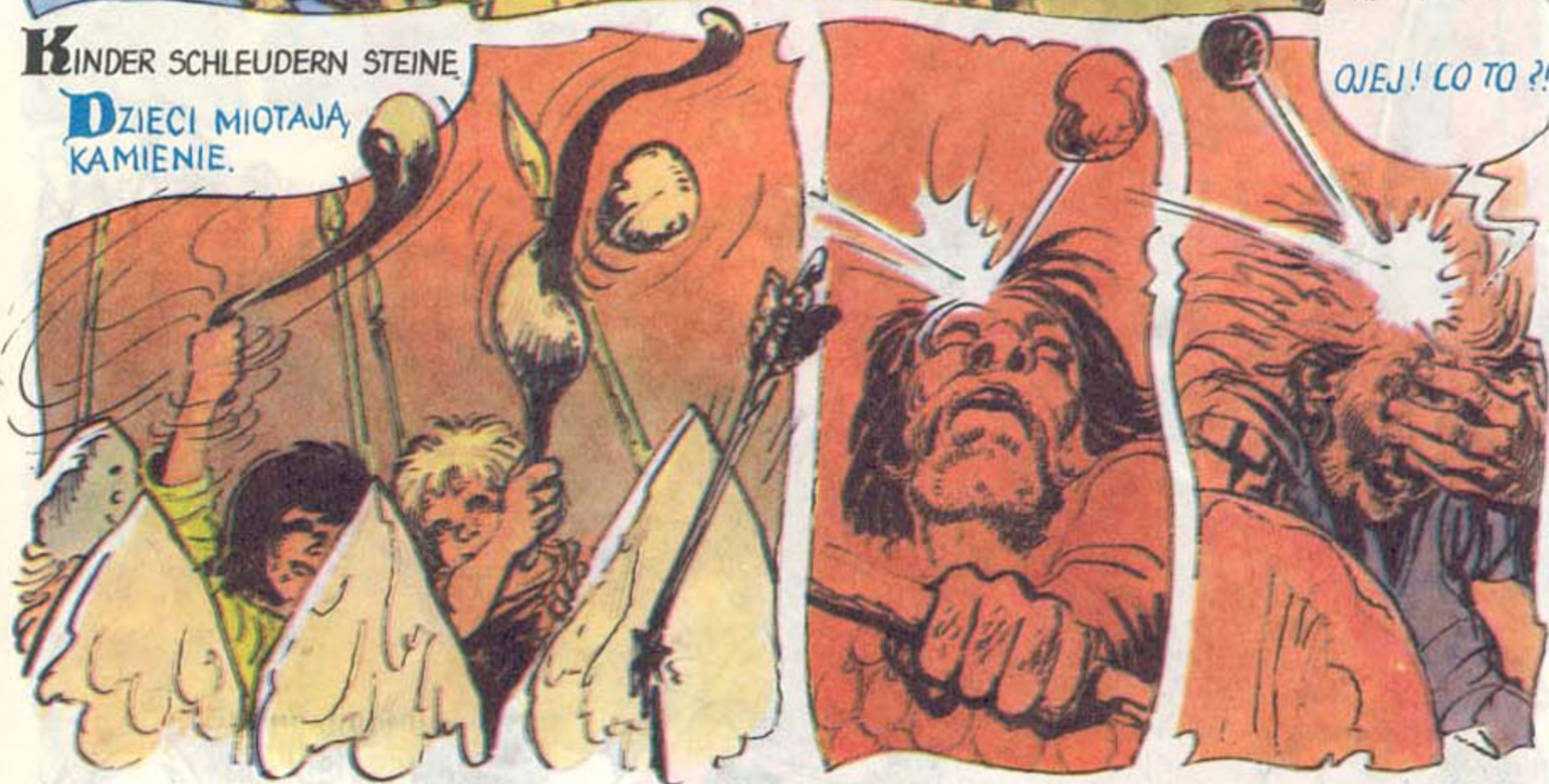

ZIELT GUT! JEDER PFEIL
MUSS TREFFEN!
CELUJ CIE DOBRZE! NIE
MARNUJ CIE STRZAŁ!

O WEH!
WAS IST DAS?!

KINDER SCHLEUDERN STEINE,
DZIECI MIOTAJĄ
KAMIEŃ.

OJEJ! CO TO ?!

FRAUEN GIESSEN KOCHENDES WASSER
HINUNTER.

KOBIETY Z GÓRY LEJĄ WRZATEK.

AACH! ES
BRÜHT MICH
AACH! PARZY!

DAS TOR ÖFFNEN!
OTWIERAĆ BRAMĘ!

MIR NACH! ALLE MIR NACH!
GEGEN DEN FEIND!

ZA MNA! ZA MNA, WSZYSCY!
NA WROGA!

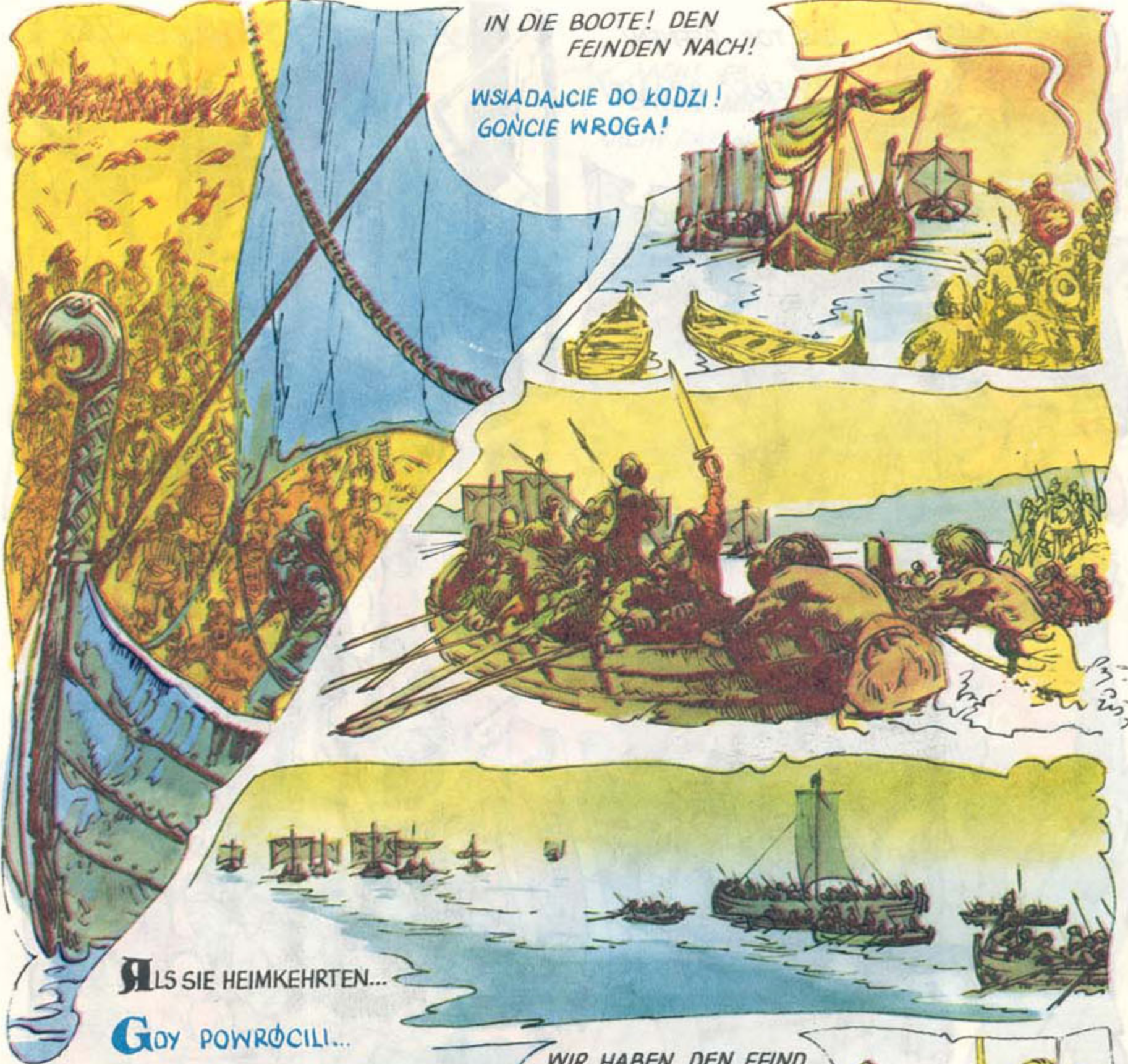
DIE EINDRINGLINGE FLIEHEN VOLLER
SCHRECKEN.

NAPASTNICY UCIEKAJĄ W
POPŁOCHU.

VORWÄRTS, BAUERN!
NAPRZÓD, KMIECIE!

Roman 75

IN DIE BOOTE! DEN
FEINDEN NACH!

WSIADAJCIE DO ŁODZI!
GÓŃCIE WROGA!

ALS SIE HEIMKEHRTEN...

Gdy powrócili...

WIR HABEN DEN FEIND
AUS UNSEREM LAND
VERTRIEBEN!

WYPĘDZIŁYMY NIEPRZY-
JACIELA Z NASZEJ
ZIEMI!

NACH DEM ERRUNGENEN SIEG WAR DER FREUDE
KEIN ENDE...

PO ODNIESIONYM ZWYCIĘSTWIE RADOŚCI NIE
BYŁO KOŃCA.

ES GIBT KEINEN KÖNIG
POPIEL MEHR...

KRÓLA POPIELA JUŻ
NIE MA...

AUCH IST SEIN
GESCHLECHT ERLOSCHEN...

I JEGO RÓD PRZESTAŁ
ISTNIEĆ...

WER WIRD NUN
UNSER KÖNIG SEIN?

KTO NAM BĘDZIE
TERAZ KRÓLOWAŁ?

ES HERRSCHE DER BAUER PIAST,
DER WAGENBAUER!

KMIEĆ PIAST KOŁODZIEJ
NIECH NAMI RZĄDZI!

ES LEBE KÖNIG PIAST!
ES LEBE KÖNIG PIAST, DER WAGENBAUER!
HERRSCHE ÜBER UNS LANGE UND GLÜCKLICH!
NIECH ŻYJE KRÓL PIAST! NIECH ŻYJE KRÓL PIAST
KOŁODZIEJ! PANUJ NAM DŁUGO I
SZCZĘŚLIWIE!

VON NUN AB HERRSCHE IN KRUSZWICA KÖNIG PIAST, DER WAGENBAUER. ER LIESS NEBEN DEM THRON EINEN PFLUG AUFSTELLEN ZUM ZEICHEN, DASS MAN DAS VATERLAND NICHT NUR MIT DEM SCHWERT VERTEIDIGEN, SONDERN AUCH FÜR DASSELBE ARBEITEN MUSS.

LODŃ W KRUSZWICY PANOWAŁ KRÓL PIAST KOŁODZIEJ, KTÓRY OBOK TRONU KAZAŁ USTAWIĆ PŁUG, NA ZNAK, ŻE NIE TYLKO WOJOWAĆ W OBRONIE OJCZYZNY TRZEBA, ALE I PRACOWAĆ DLA NIEJ.

atakować	angreifen	rządy (l.mn.), -ów	die Herrschaft
bitwa (f), -y,	die Schlacht	sąsiad (-m), -a, sąsiedzi	der Nachbar
celować	zielen	schodzić się	ankommen, eintreffen
chata (f) -y,	die Hütte	smarować	bestreichen
cudowny	wundertätig	smoła (f), -y	der Teer
czuć	auf der Wacht sein	spizarnia (f), -i, -e	die Speisekammer
nie dać się	sich nicht unterkriegen	starczyć	genügen
	lassen	strzała (f), -y,	der Pfeil
dolewać	zugießen	strudzony	müde
dorosły, -a, -e	erwachsen	szanować	achten
dostatek (m), -u,	der Wohlstand	szczęśliwie	glücklich
dzieciństwo (n), -a	die Kindheit	szykować	vorbereiten
dzielnie	tüchtig	świetny	vortrefflich
gonić	verfolgen	świętobliwy	fromm
gospodarz (m), -a, -e	der Wirt, Landwirt	tracić	verlieren
gościnnie	gastfreundlich	tron (m), -u, -y	der Thron
z góry	von oben	ubywać	schwinden
gródek (m), -a, -i	kleine Bauernburg	uczony	gelehrt
istnieć	bestehen	uroczystość (f), -i,	die Feier
jadło (n), -a	das Essen, die Speise	urodzenie (n), -a	die Geburt
kapłan (m), -a, -i	der Priester	od urodzenia	von Geburt an
kmieć (m), -ia, -ie	der Bauer	ustawić	aufstellen
kołodziej (m), -a, -e	der Wagen- und Radbauer	uzdrowić	heilen
kopiec (m), kopca, kopce	Hügel (meist künstlich)	wątroba rybia (f), -y,	die Fischleber
kraina (f), -y,	das Land	weselić się	sich vergnügen
królować	als König regieren	wędrowiec (m), wędrowca	der Wanderer
lud (m), -u, -y	das Volk	wędrowcy	sehen
luna (f), -y,	der Feuerschein	widzieć	eine Versammlung
marnować	vergeuden	wiec zwołać	einberufen
mącić	trüben		
minąć	vorübergehen	wieża (f), -y, -e	der Turm
miotać	schleudern	witam serdecznie!	herzlich willkommen!
miód (m), -u, -y	der Met	włos (m), -a, -y	das Haar
nadzieja (f), -i, -e	die Hoffnung	wojować	kämpfen
najeźdźca (m), -y,	der Eindringling	wódz (m), -a, -owie	der Führer
napastnik (m), -a,	der Angreifer	wróg (m), -a, -owie	der Feind
napastnicy		wróżba (f), -y,	die Weissagung
napój (m), -u, e	der Trank	wrzątek (m) -u	kochendes Wasser
niepokoić	belästigen	wybrać	wählen
niewidomy	blind	wychodzić spod opieki	die Obhut verlassen
obcięty	abgeschnitten	wynosić	hinaustragen
obronić	verteidigen	wypędzić	vertreiben
odgłosy walki	das Getöse der Schlacht	wzmocnić	verstärken
odzyskać	wiedergewinnen	wzrok (m), -u	das Augenlicht
ojczyzna (f), -y	das Vaterland	zadowolony	zufrieden
okoliczny, -a, -e	umliegend	zabraknąć	fehlen
opieka (f), -i	die Obhut	zajmować się kimś	sich annehmen
opodał	unweit	za mną!	mir nach!
otoczyć	umgeben, umzingeln	zaniewidzieć	erblinden
ostrokół (m), -a, -koły	der Pfahlzaun	zapas (m), -u, -y	der Vorrat
parzyć	brühen	zasiąść do stołu	sich zu Tisch setzen
plug (m), -a, -i	der Pflug	zbliżyć się	sich nähern
pod dostatkiem	in Hülle und Fülle	zdobyć	erobern
podpalić	anbrennen	zjeżdżać	zusammen kommen
podróżny (m), -ego, -i	der Wanderer	ziemia (f), -i, -e	die Erde
pofrunąć	hochfliegen	ziemia rodzi	das Land trägt Ernte
postrzyżyny (l.mn.), -	die Haarbeschneidung	zmrok (m), -u	die Abenddämmerung
powieka (f), -i,	das Augenlid	znak (m), -u, -i	das Zeichen
pracowity	arbeitsam	zwać się	heißen
proporzec (m), proporca,	die Fahne	zwycięstwo (n), -a,	der Sieg
proporce		żyć	leben
przechodzić pod opiekę	unter die Obhut kommen	niech żyje!	es lebe!
przybywać	treffen		
przyjęcie (n), -a,	die Bewirtung, das		
	Festessen		
przyjmować	aufnehmen		
przywieźć	mitbringen		
pustoszyć	verheeren		
rabować	plündern		
radość (f), -i	die Freude		
ród (m), -u, -y	das Geschlecht		
rosnąć	heranwachsen		
rozpalić	entzünden		
rządzić	herrschen		

Tekst: Barbara Seidler

Opracowanie graficzne: Grzegorz Rosiński

Tłumaczenie: Beatrysa Hirszenberg

Wydawnictwo „Sport i Turystyka” Warszawa 1988

Wyd. III Nakład 100 000+200 egz. U-110

Łódzkie Zakłady Graficzne Zam. 25/11/88

ZACHĘCAMY WAS DO LEKTURY ZESZYTÓW NASZEJ NOWEJ SERII POŚWIĘCONEJ POCZĄTKOM PAŃSTWA POLSKIEGO. PIERWSZY ZESZYT TEJ SERII NOSI TYTUŁ „O MIESZKU I I JEGO SYNU BOLESŁAWIE CHROBRYM”!

DIE ANFÄNGE DES POLNISCHEN STAATES
POCZĄTKI PAŃSTWA POLSKIEGO

MIESCHKO I
UND SEIN SOHN
BOLESLAUS
DER TAPFERE

O MIESZKU I
I JEGO SYNU
BOLESŁAWIE
CHROBRYM

UWAGA! Informacja dla wszystkich, którzy uczą się języków obcych: wszystkie teksty w zeszycie „O Mieszku I i jego synu Bolesławie Chrobrym” opracowane zostały w języku niemieckim i polskim, a na wewnętrznych stronach okładek zamieściliśmy słowniczek.